

- Οι αναζητήσεις της σύγχρονης αρχιτεκτονικής
- Βίντεο Αρτ

Μεταμοντερνισμός

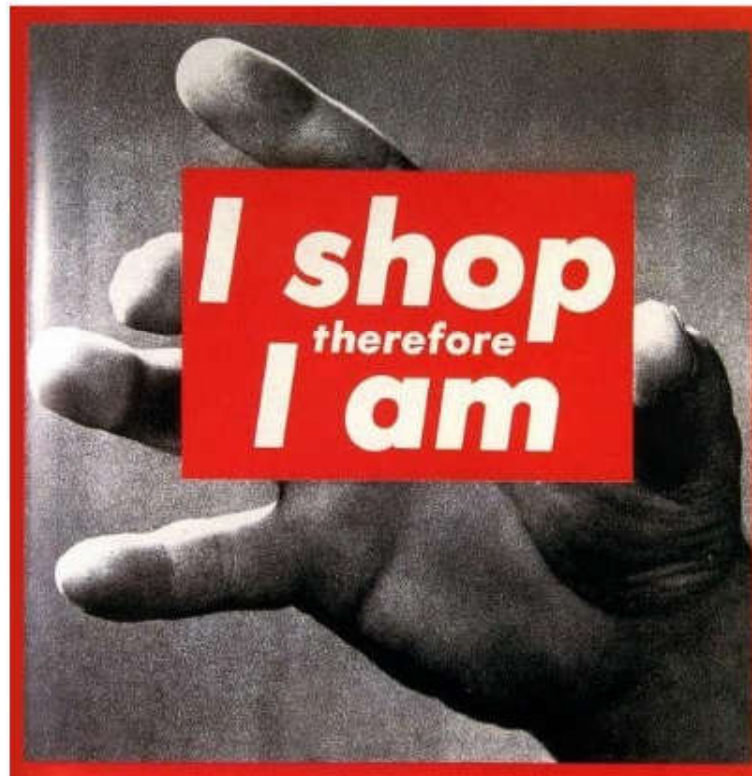

Τι σημαίνει ο όρος Μεταμοντερνισμός;

- Ο όρος Μεταμοντερνισμός υιοθετήθηκε από το τέλος του 1970 και στις αρχές του 1980. Ξεκίνησε από την Αρχιτεκτονική που θεωρώντας τις μοντέρνες ιδέες ως ξεπερασμένες, υιοθέτησε ένα στιλ που εμφανίζεται ως μεταμοντέρνο ήδη από τη δεκαετία του '50.
- Αντιτάχθηκε στην καθαρή και συνεπή, ως προς τη λειτουργικότητα, μορφή ανοίγοντας το δρόμο στη χρήση χρώματος και διακοσμητικών στοιχείων στην αρχιτεκτονική σύνθεση, που εμφανίζεται αποδομημένη να αψηφά τους οπτικούς κανόνες της σταθερότητας και της σχεδιαστικής συνέπειας.
- Από την τέχνη του παρελθόντος παίρνει όποιο στοιχείο χρειάζεται και το ανασυνδυάζει: χρησιμοποιείστε τις συμβάσεις χωρίς σύμβαση, (*use convention unconventionally*) υποδείκνυε ο Venturi.
- Γρήγορα ο Μεταμοντερνισμός σηματοδότησε ένα ευρύ φάσμα που περιέλαβε μαζί με την αρχιτεκτονική και την τέχνη, τη φιλοσοφία, τη μουσική, το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη λογοτεχνία, την κοινωνιολογία, την πολιτική, τις επικοινωνίες, τη μόδα, την τεχνολογία. Με αυτή την έννοια το Μεταμοντέρνο δεν είναι ένα κίνημα, είναι μία γενική κατάσταση.

- Ο Μεταμοντερνισμός χαρακτηρίζεται από μία διάχυτη απογοήτευση για τη ζωή και για τη δύναμη των αξιών που κυριάρχησαν στο δυτικό κόσμο, ακόμα και για την εμπιστοσύνη ότι η τεχνολογία θα επέφερε θετική αλλαγή στη ζωή και στον άνθρωπο. Ως αποτέλεσμα η αλήθεια, η ηθική, η λογική, η πρόοδος, η γραμμική αντίληψη της ιστορίας, η επιστήμη, η γνώση, η αντικειμενικότητα, αλλά ακόμα και η ατομική ελευθερία, η ισότητα και η ενότητα, εξετάστηκαν με δυσπιστία, ως μεγάλες ιδέες, που στα χέρια της εξουσίας έγιναν εργαλεία καταπίεσης των μειονοτήτων.
- Ο Μεταμοντερνισμός αρνείται τις «μεγάλες αφηγήσεις» και ευνοεί τις «μικρές αφηγήσεις», τις ιστορίες που εξηγούν μικρές πρακτικές, τοπικά γεγονότα και όχι τις ιδέες παγκόσμιας κλίμακας. Οι μεταμοντέρνες μικρές αφηγήσεις είναι περιστασιακές, παροδικές, εξαρτώνται από τις καταστάσεις και δεν έχουν αξιώσεις παγκόσμιας ισχύος, αλήθειας, λογικής ή σταθερότητας.
- Καθένας δίνει το δικό του νόημα με τις λέξεις. Καθένας έχει τη δική του ηθική και τη δική του αφήγηση. Γι' αυτό χρειάζεται ανεκτικότητα στο διαφορετικό. Ο μεταμοντερνισμός δεν ανέχεται τη μη ανοχή. Είναι πολυφωνικός και πλουραλιστικός. Ο μοντέρνος άνθρωπος λέει: «είμαστε όλοι ίσοι», ενώ ο μεταμοντέρνος άνθρωπος, που σέβεται και αποδέχεται το διαφορετικό λέει: «παρόλο που είμαστε διαφορετικοί, αξίζουμε όμοια σεβασμό».

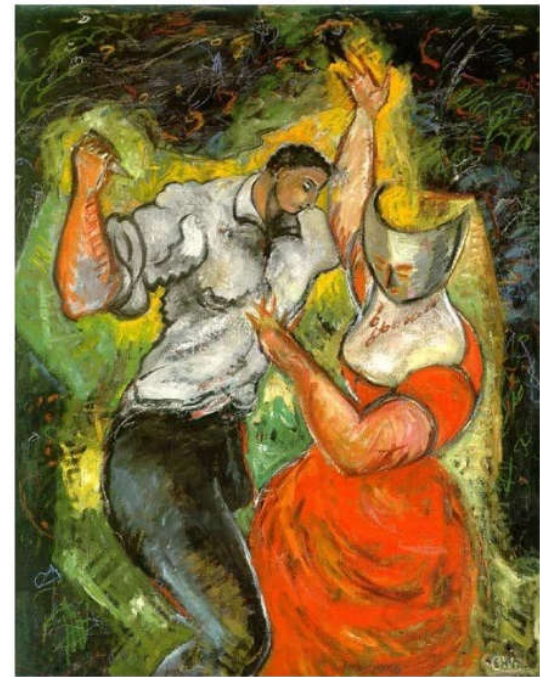
- Ο Μεταμοντερνισμός με το κριτικό και δύσπιστο πνεύμα με το οποίο κοίταξε το παρελθόν και τις μεγάλες ιδέες του, είχε ως αποτέλεσμα την εισαγωγή ενός πνεύματος ελευθερίας, εκείνης μέσω της οποίας ο καλλιτέχνης μπορούσε να παίρνει στοιχεία από όποια εποχή, να αντλεί έμπνευση από παντού και από όποια τάση από τον κόσμο της Τέχνης, χωρίς να πιέζεται να αναλάβει τη σκυτάλη στο γρήγορο δρόμο της εναλλαγής των πρωτοποριών.
- Όλοι οι καλλιτέχνες της μεταμοντέρνας εποχής αναζητούν, είτε αναφερόμενοι στο παρελθόν της τέχνης, είτε στη σύγχρονη τεχνολογία, να υπερβούν τη μορφολογική αναζήτηση και διερωτώνται για κοινωνικά ζητήματα, όπως η διαφορετικότητα, ο ρατσισμός, η βία, η οικολογία ανοίγοντας ένα κανάλι επικοινωνίας με τον κόσμο. Ο Μεταμοντερνισμός προσάπτει στο Μοντερνισμό μία ελιτίστικη «ανδρική τάση», που τον έκανε να αδιαφορεί για τις μειονότητες. Οι μεταμοντέρνοι καλλιτέχνες θα έφερναν στο προσκήνιο της θεματικής της τέχνης το ρατσισμό, τη βία, την ομοφοβία, την οικολογία. Η υψηλή κουλτούρα του μοντερνισμού είχε ορίσει τις καλές τέχνες και τις είχε διαχωρίσει από τις λαϊκές, εκείνες δηλαδή της τηλεόρασης, των περιοδικών και των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Ο μεταμοντερνισμός πρεσβεύει ότι «όλες οι μορφές τέχνης είναι εξίσου σημαντικές», ότι «τέχνη μπορεί να γίνει με οτιδήποτε», ότι δημοκρατικοποίηση της τέχνης σημαίνει ότι η «τέχνη» δεν είναι κάτι το «ιδιαίτερο», που θα 'πρεπε να υψώνεται πάνω από το λαϊκό γούστο. Η αρχή είχε γίνει με την Pop-art (που άλλωστε θεωρείται ως το πρώτο μεταμοντέρνο κίνημα).

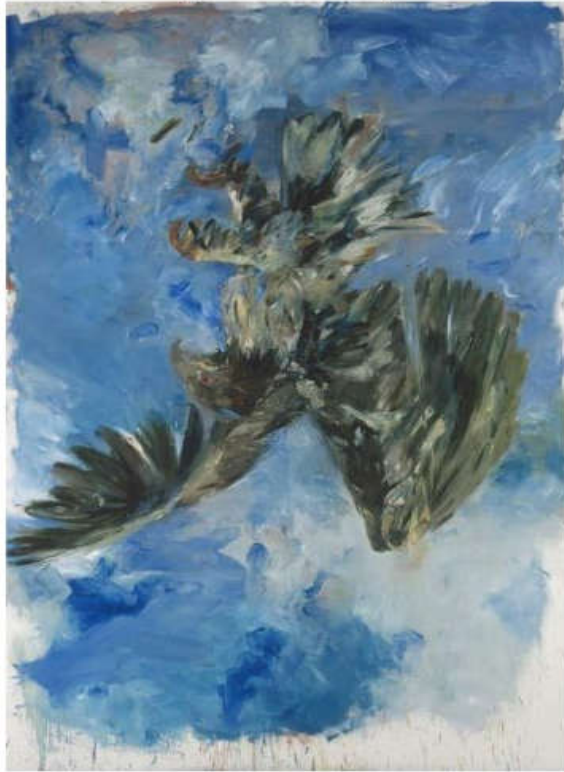
Εικ.11.1 Barbara Kruger, *Untitled (I shop, therefore I am)*, 1987, φωτογραφία σε βινύλιο, 111x113 εκ., Νέα Υόρκη, Mary Boone Gallery . Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Barbara_Kruger.

Η δεκαετία του 1980: διαπρωτοπορία-transanguardia

- Οι καλλιτέχνες που ανήκουν στο μεταμοντέρνο είναι πολύ δύσκολο να θεωρηθούν ως ομάδα με όμοια χαρακτηριστικά. Ο ίδιος άλλωστε ο πλουραλισμός της μεταμοντέρνας τέχνης δε θα το επέτρεπε, ενώ ταυτόχρονα, ο ίδιος πλουραλισμός συνέδεσε ετερογενείς καλλιτέχνες κάτω από το ίδιο ρεύμα.
- Οι καλλιτέχνες που επέστρεψαν στην αναπαράσταση, συνδύασαν τεχνικές (pastiche) και ανέτρεψαν δεδομένα

Εικ. 11.2 Sandro Chia, *Hand's Game*, 1981, λάδι σε μουσαμά, 195,58x149,86 εκ., Νέα Υόρκη, Sperone Westwater Gallery. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Sandro_Chia.

Εικ.11.5 Georg Baselitz, Ζωγραφική με τα δάχτυλα I, -Αετός-a Ia 1971-72, λάδι σε μουσαμά, Ιδ. Συλλογή. Πηγή: https://de.wikipedia.org/wiki/Georg_Baselitz.

Εικ.11.6 Julian Schnabel, Θάλασσα, 1981, Λάδι και σπασμένα υλικά σε ξύλο, 274x390 εκ., Saatchi Gallery, Ιδ. Συλλογή. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Julian_Schnabel

Εικ.11.8 Keith Haring, Χωρίς τίτλο, 1983, ακρυλικό, Ιδιωτική Συλλογή. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Keith_Haring.

Εικ.11.7 Anselm Kiefer, Margarethe, 1981, Λάδι και άχρυρα σε καμβά, 280x380 εκ., Λονδίνο, Saatchi Gallery. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Anselm_Kiefer.

Εικ.11.9 Jean Michel Basquiat, Undiscovered genius of the Mississippi delta, 1983, κραγιόν σε καμβά, 121,9x467,4 εκ., Ιδ. Συλλογή. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Jean-Michel_Basquiat.

Το μουσείο Guggenheim στο Μπιλμπάο

Η κατασκευή του μουσείου στις όχθες του ποταμού Νερβιόν διήρκεσε τέσσερα χρόνια. Ο αρχιτέκτονας Φρανκ Γκέρι έβαλε όλο τον δημιουργικό του οίστρο. Το είδος στο οποίο ειδικεύεται ο καναδός αρχιτέκτονας ονομάζεται αποδομισμός και δίνει συχνά την αίσθηση ότι καταργεί τη βαρύτητα. Στα 20 χρόνια ύπαρξής του το μουσείο έχει δώσει πνοή ζωής στο Μπιλμπάο.

Το μουσείο Guggenheim στο Μπιλμπάο

Εσωτερικό του μουσείου Guggenheim στο Μπιλμπάο

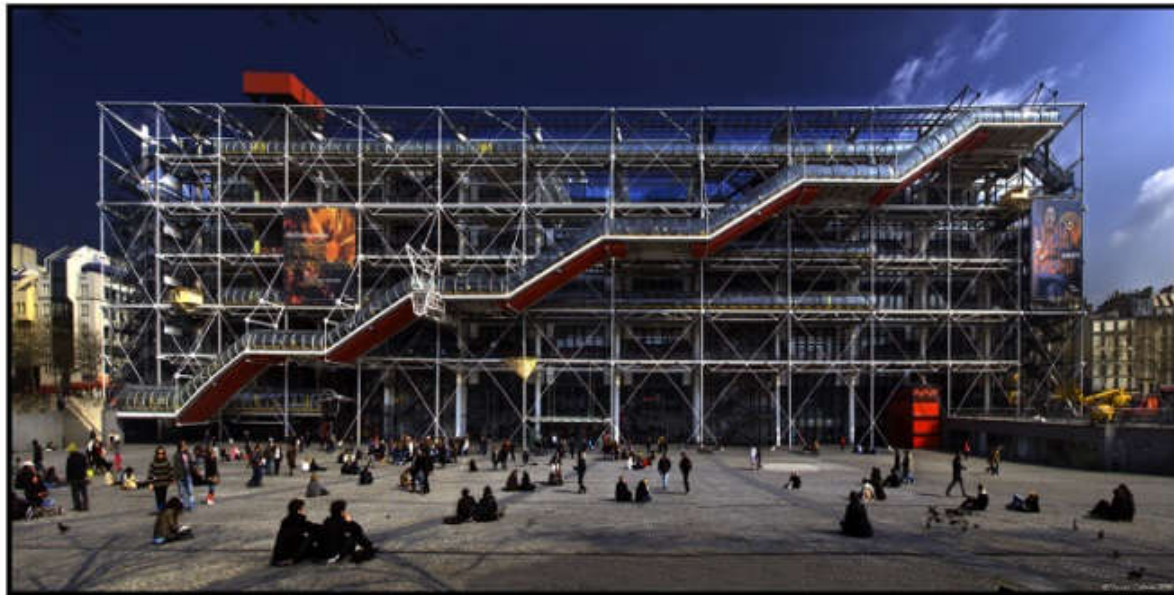
Μουσείο Guggenheim στο Μπιλμπάο

Μουσείο Guggenheim στο Μπιλμπάο

Κέντρο Πομπιντού, Παρίσι

Εικ. 4. Ρέντσο Πιάνο (Renzo Piano, 1937 -) και Ρίτσαρντ Ρότζερς (Richard Rogers, 1933 -).

Το πολιτιστικό κέντρο Pompidou, 1975, Παρίσι. Το κέντρο Πομπιντού βασίζεται στην “αισθητική της υψηλής τεχνολογίας” (High-Tech) βρίσκεται στην καρδιά του Παρισιού και είναι ένα ορθογώνιο κτίριο με διαστάσεις 166 μ. μήκος, 60μ. πλάτος και 42μ. ύψος. Το κτίριο δεν είναι παρά ένα “δοχείο παραγωγής πνευματικών αγαθών. Έξω από το κεντρικό “δοχείο” ανεβαίνουν οι κυλιόμενες σκάλες και υψώνονται οι πύργοι, που περιέχουν τους ανελκυστήρες, τα κλιμακοστάσια, τις τουαλέτες, το δίκτυο του κλιματισμού και τους αεραγωγούς. Είναι ένα από τα πρώτα δείγματα της αρχιτεκτονικής της υψηλής τεχνολογίας. Παρουσιάζει μια εικόνα τεχνολογικής τελειότητας, επιτρέποντας την εύκολη αναπροσαρμογή του εσωτερικού του κτιρίου στις συνεχείς απαιτήσεις για νέους και διαφορετικούς χώρους.

- **Κέντρο Ζωρζ Πομπιντού** (*Centre Georges-Pompidou*), γνωστό και ως **Κέντρο Μπομπούρ** ή απλά **Μπομπούρ** (*Beaubourg*), είναι πολιτιστικό κέντρο που βρίσκεται στο τέταρτο δημοτικό διαμέρισμα (4eme Arrondissement) στην περιοχή Μπομπούρ του Παρισιού στη Γαλλία. Εγκαινιάστηκε το 1977 και φιλοξενεί τη Δημόσια Βιβλιοθήκη Πληροφοριών και το Εθνικό Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης. Φέρει το όνομα του πρώην προέδρου της Γαλλίας Ζωρζ Πομπιντού την περίοδο 1969-1974.

Κέντρο Πομπιντού, Παρίσι

Κέντρο Πομπιντού, Παρίσι

Βίντεο Αρτ

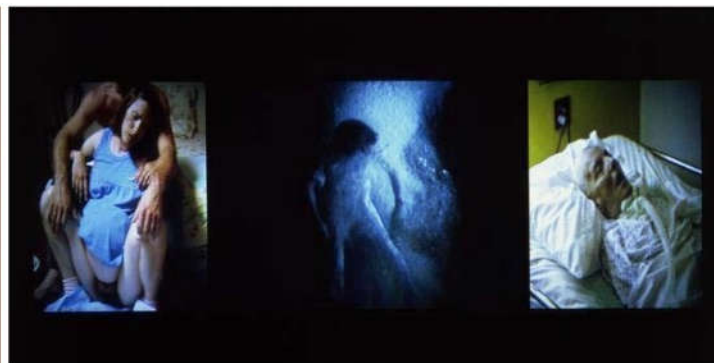
Εικ.11.16 Georgina Starr, κλαίγοντας, 1993, Εικόνα βίντεο, Λονδίνο, Ιδιωτική Συλλογή. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Georgina_Starr.

Εικ.11.17 Nam June Paik, Buddha, 1989, Εγκατάσταση, Centre for Art and Media Karlsruhe. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Nam_June_Paik.

Εικ.11.18 Nam June Paik, Electronic Superhighway, 1995, Smithsonian American Art Museum. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Nam_June_Paik.

Εικ.11.19 Bill Viola, Η Ακατάπανστη Ικεσία, 1992, προβολή βίντεο, διάρκεια 12 ώρες. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Bill_Viola.

Βίντεο Αρτ - Παίκ

Εικ. 11. Παίκ, “Η Πύλη του Βρανδεμβούργου”, βίντεο Εγκατάσταση, 1992.

Για τον Παίκ οι συσκευές τηλεοράσεων είναι αντικείμενα και θα έπρεπε να γίνονται αντιληπτά ως τέτοια. Με τις Βίντεο εγκαταστάσεις του μας εφιστά την προσοχή στους κινδύνους της καθημερινής παθητικής αφομοίωσης της τηλεοπτικής εικόνας.

Η συνεχής της ροή ισοπεδώνει κάθε περιεχόμενο, από το πιο τραγικό ως το πιο δευτερεύον, και στον παθητικό θεατή αλλοιώνεται η κρίση και χάνεται η ευαισθησία του.

Βίντεο Αρτ - *Bill Viola*

Tristan's Ascension («Η Ανάληψη του Τριστάνου»).

Bill Viola/Michelangelo at Royal Academy, Λονδίνο

Βίντεο Αρτ - *Bill Viola: η σχεδία*

- Η σχεδία (<https://vimeo.com/13920952>)
- Ο Bill Viola είναι ένας θρύλος της video art. Τα έργα του προβάλλουν τη σχέση του ανθρώπου με τα 4 στοιχεία – φωτιά, νερό, αέρας, γη. Οι άνθρωποι στέκονται αμέριμνοι και περιμένουν. Ενοχλούνται λίγο καθώς η σχεδία γεμίζει από ετερόκλητους ανθρώπους και ξαφνικά το νερό τους παρασύρει. Ο καθένας προσπαθεί να αντισταθεί με τον τρόπο του. Αλλά μετά την καταιγίδα κάτι έχει αλλάξει. Έχουν βγει από τον μικρόκοσμό τους.

Βίντεο Αρτ - *Bill Viola: η σχεδία*

Βίντεο Αρτ - *Bill Viola: η σχεδία*

